

DOLLARMOEHEID

China maakt zich steeds meer zorgen over de positie van zijn enorme dollartegoeden en wil een andere, supersoevereine reservevaluta.

TEKST: BERT VAN DIJK
(FREELANCECORRESPONDENT IN SHANGHAI)

China had eind december vorig jaar 1.950 miljard dollar aan buitenlandse valuta-reserves, verreweg het grootste deel daarvan in dollars. Premier Wen Jiabao is er dan ook niet gerust op. “We hebben zoveel geld geleend aan de Verenigde Staten en natuurlijk hebben we belang bij de veiligheid van onze tegoeden; om heel eerlijk te zijn, ben ik een beetje bezorgd.”

De opmerkingen van de premier illustreren de toenemende nervositeit onder Chinese leiders over de impact van de financiële problemen in de Verenigde Staten op Chinese belangen.

PIJNLIJKE AFHANKELIJKHEID

De afhankelijkheid van de Amerikaanse dollar legt, nu de wereld in een financiële crisis is terechtgekomen, pijnlijk de andere

kant van de globalisering bloot. Voor Zhou Xiaochuan, president van de centrale bank in China, was dat reden om vorige maand in een speech op te roepen om naar een andere wereldwijde valuta-reserve te gaan.

“De uitbraak van de huidige crisis en de effecten daarvan in de wereld hebben ons geconfronteerd met een oude maar nog altijd onbeantwoorde vraag, namelijk wat voor soort internationale valuta-reserve hebben we nodig om wereldwijde financiële stabiliteit te waarborgen en economische groei te faciliteren, hetgeen een van de redenen was om het Internationale Monetaire Fonds op te richten”, zo zei Zhou. “Die vraag is, zoals de aanhoudende financiële crisis aantoonde, nog verre van opgelost en is alleen nog prangender geworden als gevolg van de inherente zwakte van het huidige internationale monetaire systeem.” Zhou roept vervolgens op tot het ontwikkelen van een supersoevereine reservevaluta, die is losgekoppeld van individuele landen en in staat moet zijn om stabiel te blijven op de lange termijn.

Het voorstel van de Chinezen wordt gesteund door oud-Nobelprijswinnaar Joseph Stiglitz. De Amerikaanse econoom onderzoekt op dit moment de mogelijkheden van een dergelijke valuta. Tijdens een lezing onlangs in Sjanghai haalde Stiglitz hard uit naar het Amerikaanse economische beleid van de afgelopen jaren. Hij vergeleek de Federal Reserve met

een dronken chauffeur. De veel te ver doorgevoerde deregulering van het financiële systeem en een veel te ruim monetair beleid zijn zijns inziens belangrijke oorzaken voor de huidige crisis.

De aangekondigde stimuleringsmaatregelen in de Verenigde Staten acht Stiglitz volstrekt onvoldoende. De ‘headline’-cijfers mogen dan indrukwekkend zijn, een groot deel van de miljardenstimulans behelst belastingverlagingen. En die stimuleren in deze moeilijke tijden niet tot uitgeven maar juist tot sparen, verwacht de econoom. “Laten we de crisis gebruiken om bestaande systemen en structuren grondig te hervormen”, betoogde Stiglitz. Volgens hem is een nieuw wereldwijd reservesysteem een van die noodzakelijke hervormingen.

NIET MEER DAN RETORIEK

Het is niet de eerste keer dat een oproep voor een nieuwe internationale valuta-reserve wordt gedaan. In de jaren veertig van de vorige eeuw stelde Keynes al voor om een internationale munt, genaamd bancor, te introduceren op basis van de waarde van dertig grondstoffen. Het Chinese voorstel is voor veel economen dan ook niet meer dan retoriek.

De timing van de uitspraken, een paar weken voor de G20-bijeenkomst die afgelopen week in Londen is gehouden, lijkt ook niet geheel toevallig gekozen. Door juist nu zo'n oproep te doen geeft Peking het signaal af dat er voortaan rekening moet worden gehouden met China en eist het land een grotere rol op als het gaat om internationale financiële kwesties. ■

